

Gemeente	Inhoud	
Algemeen - meerdere zienswijzen - Begroting 2027		Reactie Regio Rivierenland
Buren; Culemborg; Maasdriel; Neder-Betuwe; Tiel; West Betuwe; West Maas en Waal; Zaltbommel	Samenwerking met gemeenteraad Met de start van deze bestuursperiode is een deel van de leden van de gemeenteraad nieuw gestart. Regionale samenwerking blijft voor ons van groot belang: alleen in een sterke regio kunnen we maatschappelijke opgaven effectief aanpakken en onze ambities voor inwoners en ondernemers waarmaken. De recente verkiezingen hebben in veel raden nieuwe leden gebracht, voor wie het werken met gemeenschappelijke regelingen nieuw is. Dat vraagt extra aandacht voor heldere uitleg en een zorgvuldige informatieopbouw. Wij waarderen het dat veel GR'en hier al actief in ondersteunen via introducties en toelichtingen. Wij benutten graag de ruimte die is gelaten voor nieuwe keuzes en gaan hierover graag met u in gesprek. Daarbij is het voor ons belangrijk om tijdig inzicht te krijgen in komende thema's, opgaven en besluitmomenten, zodat wij onze kaderstellende rol goed kunnen vervullen. Bij grote of complexe onderwerpen vragen wij om waar mogelijk een trapsgewijze aanpak, met eerst een beeldvormende fase en later besluitvorming. Dit helpt alle raadsleden om onderwerpen zorgvuldig te begrijpen en te wegen. Wij zien dit proces graag terug in de jaarplanning. Dit vragen wij u ook bij het opstellen van het Ruimtelijk Ontwikkelperspectief, het Regionaal Economisch Ambitiedocument en het uitvoeringsprogramma Mobiliteit. Dit zijn ontwikkelingen in 2027 die genoemd worden in de begroting. Ook blijven wij graag geïnformeerd over de uitvoering van de Regio Deal. Wij zien uit naar een constructieve voortzetting van de samenwerking en waarderen het meedenken over verdere versterking van informatievoorziening en betrokkenheid van de raden.	Op 13 april hebben wij ons als Gemeenschappelijke Regeling voorgesteld aan de nieuwe gemeenteraden en ze uitgenodigd om op 18 mei 2026 aanwezig te zijn bij een verdiepende sessie voor raadsleden op de regionale opgaven die dit en komend jaar ter besluitvorming aan de raden worden voorgelegd. In het najaar gaan we specifiek voor deze regionale opgaven langs de individuele gemeenteraden zodat de trapsgewijze aanpak van beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming goed wordt gehanteerd en de nieuwe raden zorgvuldig tot een besluit op deze onderwerpen kunnen komen.
Buren; Culemborg; Maasdriel; Neder-Betuwe; Tiel; West Betuwe; West Maas en Waal	Taakstelling De financiële situatie van gemeenten staat onder druk en vormt een aanzienlijke uitdaging. Het zogenoemde ravijnjaar 2028 komt in zicht, waarin gemeenten door een forse daling van rijksmiddelen structureel minder financiële ruimte krijgen. Ook is een volledige compensatie voor loon- en prijsstijgingen niet gegarandeerd. Om deze ontwikkelingen het hoofd te bieden hebben gemeenten reeds ingrijpende ombuigingen doorgevoerd en zullen zij ook in 2027 verdere maatregelen moeten treffen. Gezamenlijk hebben we daarom ook gekeken naar de taken en middelen van verbonden partijen. Afgelopen jaar heeft u hier invulling aangegeven op basis van het kader dat de gemeenten in hebben meegegeven. Dit kader voorziet in een lagere gemeentelijke bijdrage van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere bijdrage vanaf 2028. Dit kader blijft dus van kracht voor het begrotingsjaar 2027. U heeft uw ombuigingen om te komen tot een lagere gemeentelijke bijdrage verwerkt in de begroting 2027. Wij constateren dat de taakstelling voldoende is verwerkt om te komen tot een lagere gemeentelijke bijdrage.	Wij stellen het op prijs dat u constateert dat de taakstelling zorgvuldig is verwerkt in de begroting 2027 en dat dit leidt tot een lagere gemeentelijke bijdrage. Wij zullen deze ombuigingen in stand houden.

Buren; Maasdriel; Neder-Betuwe; Tiel; West Betuwe; West Maas en Waal; Zaltbommel	Indexering Wij constateren dat de toegepaste indexering in de ontwerpbegroting hoger is dan de ontwikkeling van de gemeentelijke inkomsten uit het Gemeentefonds voor 2027. Dit komt mede door de nieuwe financieringssysteem voor gemeenten, waarin loon en prijsontwikkelingen niet meer automatisch meestijgen met de rijksuitgaven. Wij begrijpen dat u vanwege het hoge aandeel personeelskosten en reeds lopende taakstellingen beperkte ruimte heeft om deze indexatie neerwaarts bij te stellen. Lagere indexatie betekent voor de GR – en dus ook voor ons – feitelijk het maken van keuzes in taken en serviceniveau. Maar voor meerdere gemeenten in de regio leidt de mismatch tussen gemeentelijke inkomsten en GR uitgaven tot financiële druk binnen de eigen begroting. Wij respecteren de ambtelijk afgesproken indexeringsmethodiek voor 2027. Tegelijkertijd vragen wij om in 2026 samen een traject te starten voor het ontwikkelen van een toekomstbestendige indexeringsmethodiek voor 2028 en verder. Hierin willen wij gezamenlijk: • de relatie tussen indexering, taakinhoud en serviceniveau bespreken; • rekening houden met verschillen tussen GR'en; • werken aan voorspelbaarheid voor zowel gemeenten als GR'en; • afstemmen hoe wordt omgegaan met jaren waarin loon- en prijsontwikkeling hoger uitvalt dan de macro-economische ramingen.	In totaal stijgt de gemeentelijke bijdrage ten opzichte van de begroting 2026 met € 204.000. Daarvan komt € 166.000 voort uit de vastgestelde startnotitie opdracht regionale opgave Ruimte en betreft het toevoegen van deze nieuwe taak aan de begroting. De overige € 38.000 komt voort uit de volgende bijstellingen. In de begroting 2027 van Regio Rivierenland zijn de indexaties uit de Kaderbrief 2027 verwerkt op zowel de personele als materiële budgetten. Daarnaast zijn de werkelijke cao-loonkosten opgenomen. De eerder geraamde cao-ontwikkeling in de begroting bleek hoger dan de uiteindelijk gerealiseerde stijging, wat leidt tot een neerwaartse bijstelling van de loonkosten. Daarnaast is een bezuiniging op de formatie binnen de overhead doorgevoerd. Per saldo resulteert dit in een beperkte stijging van de gemeentelijke bijdrage van € 38.000, oftewel 1,3% ten opzichte van 2026. Wij waarderen dat u de ambtelijk afgesproken indexeringsmethodiek voor 2027 respecteert. Voor de periode vanaf 2028 trekken we graag gezamenlijk op in de ontwikkeling van een toekomstbestendige indexeringsmethodiek. Daarbij vragen wij aandacht voor een tijdige uitkomst van dit traject, gelet op de kaderbrief die begin november bestuurlijk wordt vastgesteld. Wij blijven ons daarnaast inzetten voor een doelmatige uitvoering van onze taken en het beheersen van kosten, met blijvende aandacht voor de financiële positie van de deelnemende gemeenten.
Buren; Culemborg; Maasdriel; Neder-Betuwe; Tiel; West Betuwe; West Maas en Waal; Zaltbommel	Inzicht per gemeente In de zienswijze op de Kaderbrief 2027 hebben wij verzocht om in de komende P&C-producten per gemeente inzicht te geven in de verschillende dienstverleningsovereenkomsten. Tevens hebben wij gevraagd om een kwantificatie van de daaraan verbonden risico's. Wij waarderen het dat deze verdeling is opgenomen in het Overzicht Contractgestuurde Dienstverlening. Daarnaast constateren wij dat de risico's zijn opgenomen in de Begroting 2027, in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Wij waarderen het dat de zienswijze van de gemeente op deze wijze is verwerkt.	We hebben de financiële risico's en weerstandsvermogen geïnventariseerd en deze gespecificeerd beschreven. Hiermee is inzichtelijk geworden dat er voldoende weerstandsvermogen aanwezig is voor het afdekken van de financiële risico's. Goed om te vernemen dat het gevraagde inzicht per gemeente in de dienstverleningsovereenkomsten en de geactualiseerde paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing aansluit bij uw behoefte. Wij blijven dit inzicht waar mogelijk verder verbeteren in de P&C-producten.
Buren; Culemborg; Maasdriel; Neder-Betuwe; Tiel; West Betuwe; West Maas en Waal; Zaltbommel	Frichtiekosten Avri Wij nemen kennis van het feit dat het voorstel voor afbouw van de frichtiekosten van Avri op dit moment niet is verwerkt in de voorliggende begroting. Gelet op het belang van een volledig en transparant financieel beeld verzoeken wij inzicht te geven in de planning van het gezamenlijke voorstel met Avri in uw reactie op onze zienswijze.	Deze bijdrage van de AVRI is ter dekking van de structurele desintegratiekosten waar Regio Rivierenland mee is achtergebleven nadat de AVRI was afgesplitst. De afspraken met de AVRI over de betaling van de frichtiekosten zijn vastgelegd in een overeenkomst. Wanneer de AVRI deze bijdrage zou beëindigen, ontstaat een gat in de begroting van Regio Rivierenland. We gaan een verkenning starten om andere inkomsten ter dekking te genereren. Deze verkenning zal waarschijnlijk een halfjaar in beslag nemen, waarna duidelijk moet zijn of het genereren van inkomsten kansrijk is of niet.

Specifiek per gemeente - Begroting 2027		Reactie Regio Rivierenland
Buren	n.v.t.	
Culemborg	Indexering Op 10 maart 2026 heeft het college u een brief gestuurd naar aanleiding van de motie Uitgaven gemeenschappelijke regelingen niet meer laten stijgen dan de inkomsten uit het Gemeentefonds. In deze brief staat dat de bijdrage aan uw regeling in 2027 maximaal met 2,53% zou mogen stijgen, gelijk aan de verwachte groei van de Algemene Uitkering. Wij constateren dat de toegepaste indexering in de ontwerpbegroting hoger is dan de ontwikkeling van de gemeentelijke inkomsten uit het Gemeentefonds voor 2027. Dit komt mede door de nieuwe financieringssysteem voor gemeenten, waarin loon- en prijsontwikkelingen niet meer automatisch meestijgen met de rijksuitgaven. We begrijpen dat u vanwege het hoge aandeel personeelskosten en reeds lopende taakstellingen beperkte ruimte heeft om bij te sturen. Tegelijkertijd zien we in de jaarrekening 2025 een overschot van € 149.000 euro, waarbij u aangeeft dat alle taken zijn uitgevoerd. Daarnaast heeft u 30% extern personeel ingehuurd. Dat is ruim boven de Roemernorm van 10%. Daarom stellen we voor de indexering te beperken tot de ontwikkeling van de gemeentelijke inkomsten uit het Gemeentefonds voor 2027 en de extra loon- en prijsstijging op te vangen in de begroting van 2027. Dat voorkomt financiële druk bij meerdere gemeenten in de regio als gevolg van een mismatch tussen gemeentelijke inkomsten en GR-uitgaven. Daarnaast vragen wij om in 2026 samen een traject te starten voor het ontwikkelen van een toekomstbestendige indexeringssystematiek voor 2028 en verder. Hierin willen wij gezamenlijk: • de relatie tussen indexering, taakinhoud en serviceniveau bespreken; • rekening houden met verschillen tussen GR'en; • werken aan voorspelbaarheid voor zowel gemeenten als GR'en; • afstemmen hoe wordt omgegaan met jaren waarin loon- en prijsontwikkeling hoger uitvalt dan de macro-economische ramingen.	In totaal stijgt de gemeentelijke bijdrage ten opzichte van de begroting 2026 met € 204.000. Daarvan komt € 166.000 voort uit de vastgestelde startnotitie opdracht regionale opgave Ruimte en betreft het toevoegen van deze nieuwe taak aan de begroting. De overige € 38.000 komt voort uit de volgende bijstellingen. In de begroting 2027 van Regio Rivierenland zijn de indexaties uit de Kaderbrief 2027 verwerkt op zowel de personele als materiële budgetten. Daarnaast zijn de werkelijke cao-loonkosten opgenomen. De eerder geraamde cao-ontwikkeling in de begroting bleek hoger dan de uiteindelijk gerealiseerde stijging, wat leidt tot een neerwaartse bijstelling van de loonkosten. Daarnaast is een bezuiniging op de formatie binnen de overhead doorgevoerd. Per saldo resulteert dit in een beperkte stijging van de gemeentelijke bijdrage van € 38.000, oftewel 1,3% ten opzichte van 2026. Hiermee voldoen wij ons inziens aan uw oproep om de gemeentelijke bijdrage maximaal met 2,53% te indexeren. Wij waarderen dat u de ambtelijk afgesproken indexeringsmethodiek voor 2027 respecteert. Voor de periode vanaf 2028 trekken we graag gezamenlijk op in de ontwikkeling van een toekomstbestendige indexeringssystematiek. Daarbij vragen wij aandacht voor een tijdige uitkomst van dit traject, gelet op de kaderbrief die begin november bestuurlijk wordt vastgesteld. Wij blijven ons daarnaast inzetten voor een doelmatige uitvoering van onze taken en het beheersen van kosten, met blijvende aandacht voor de financiële positie van de deelnemende gemeenten.
Maasdriel	n.v.t.	
Neder-Betuwe	Taakstelling - aanvullend Wij vragen u om hier ook bij nieuwe ontwikkelingen rekening mee te houden om te zorgen dat de taakstelling wordt behaald.	Wij zullen de verwerkte ombuigingen in stand houden. Wij merken op dat bij nieuwe taken en ontwikkelingen niet op voorhand kan worden uitgegaan van een taakstelling. De gevraagde en verwerkte taakstelling heeft betrekking op de begroting 2025. Besluitvorming over nieuwe taken en ontwikkelingen vindt plaats op basis van dekkende financiering, waarbij niet op voorhand een taakstelling kan worden toegepast.
Tiel	n.v.t.	
West Betuwe	n.v.t.	
West Maas en Waal	n.v.t.	

Zaltbommel	Financiële uitdagingen en blijvende aandacht voor kostenbeheersing De financiële situatie van gemeenten staat onder druk en vormt een aanzienlijke uitdaging. Het zogenoemde ravijnjaar 2028 komt in zicht, waarin gemeenten door een forse daling van rijksmiddelen structureel minder financiële ruimte krijgen. Ook is een volledige compensatie voor loon- en prijsstijgingen niet gegarandeerd. Om deze ontwikkelingen het hoofd te bieden hebben gemeenten ombuigingen doorgevoerd en zullen zij ook richting 2027 en verder aanvullende maatregelen moeten treffen. In dat kader hebben gemeenten, gezamenlijk binnen de regio, gekeken naar de taken en middelen van verbonden partijen. Er wordt van de gemeenschappelijke regelingen verwacht dat zij waar mogelijk een bijdrage leveren aan het beheersen van de gemeentelijke lasten en dat zij blijvend zoeken naar mogelijkheden om efficiënter te werken en kosten te beperken. In onze kaderbrief hebben we hier aandacht voor gevraagd. We hebben u gevraagd om toekomstscenario's te ontwikkelen die inzicht gaan geven in de mogelijke besparingen, investeringen en gevolgen voor de kwaliteit en dienstverlening van de taakuitvoering. Wij hebben in onze zienswijze op de Kaderbrief 2027 gevraagd om toekomstscenario's en inzicht in mogelijke besparingen, investeringen en effecten op de dienstverlening. Wij constateren dat hier in de voorliggende begroting voldoende aandacht aan is besteed en dat de taakstelling is verwerkt om te komen tot een lagere gemeentelijke bijdrage. Wij vinden het belangrijk dat hiervoor ook in de komende jaren aandacht blijft bestaan. Daarbij verwachten wij dat Regio Rivierenland blijvend inzet op een kritische afweging van uitgaven, organisatie en uitvoering van taken.	Wij stellen het op prijs dat u constateert dat de taakstelling zorgvuldig is verwerkt in de begroting 2027 en dat dit leidt tot een lagere gemeentelijke bijdrage. Wij zullen deze ombuigingen in stand houden. Daarbij blijft ook in de komende jaren aandacht bestaan voor doelmatigheid, kostenbeheersing en het inzichtelijk maken van toekomstige ontwikkelrichtingen.
------------	---	---